

Tjänsteutlåtande

Österåkers kommun
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum: 2021-04-13
Ärendenr: MHN-2019-2214-445
Fastighetsbeteckning:

Svar på medborgarförslag nr 27/2019 - Beslut om att förbjuda vedeldning i tätorter

Sammanfattning

I ett medborgarförslag som inkom till Österåkers kommun 2019-05-31 föreslås att kommunen fattar beslut om att förbjuda vedeldning i tätorter. Förslagsställaren hänvisar till hälsoaspekter. Kommunfullmäktige beslutade 2019-09-16 att remittera förslaget till Miljö- och hälsoskyddsnämnden som på delegation från Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut.

Beslutsförslag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

Avslå medborgarförslaget nr 27/2019 – Beslut om att förbjuda vedeldning i tätorter, då lagstöd saknas för att införa förbud i hela kommunen.

Bakgrund

I sitt medborgarförslag redogör förslagsställaren för de olägenheter som personen upplever på grund av vedeldning. Förslagsställaren vädjar bland annat till att de som är ansvariga för hälsa och liv ska förbjuda vedeldning i tätorter nu.

Kommunfullmäktige beslutade 2019-09-16 att remittera medborgarförslaget till Miljö- och hälsoskyddsnämnden som på delegation från Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut.

Förslagsställaren har i ett annat ärende lämnat in klagomål på grannens vedeldning. Tillsynsmyndigheten, Miljö- och hälsoskyddsnämnden har, med stöd av miljöbalken, fattat beslut i det ärendet, vilket överklagats till Länsstyrelsen och till Marks- och miljödomstolen. Mark- och miljööverdomstolen gav inte prövningstillstånd. Mark- och miljödomstolens avgörande står därför fast. Mark- och miljödomstolen och Länsstyrelsens bedömde att Miljö- och hälsoskyddsnämndens utredning i målet inte ger tillräckligt stöd för att besluta om begränsningar avseende av vedeldning samt att målet ska återförvisas till nämnden för att ytterligare utredningsåtgärder med anledning av de framförda klagomålen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Österåkers kommun beslutade den 20 mars 2018 att förelägga grannen att inte elda mer än maximalt två gånger per vecka och maximalt fyra timmar per gång i sin braskamin.

Eldning fick inte ske vid sydostlig vindriktning.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har avvaktat slutligt beslut i klagomålsärendet innan medborgarförslaget besvarades.

Kommunicering, Samråd

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har 2021-03-25 informerat förslagsställaren att medborgarförslaget ska behandlas av Miljö- och hälsoskyddsnämnden som är den nämnd som fattar det slutliga beslutet. Förslagsställaren har inkommit med synpunkter på tjänsteutlåtandet med beslutsförslag.

Avdelningens slutsatser

Småskalig förbränning av ved och pellets är en relativt stor källa till utsläpp av miljö- och hälsoskadliga luftföroreningar i Sverige. Föroreningar som släpps ut vid eldning är bland annat små partiklar (inklusive sot), polycykliska aromatiska kolväten (PAH) och dioxiner. Dessa föroreningar kan leda till problem i andningsvägarna och hjärt-kärlsystemet och en typ av PAH som benämns bens(a)pyren är cancerframkallande. Särskilt känsliga för luftföroreningar är barn och äldre samt astmatiker och andra människor som lider av luftrörs- och andningsbesvär. Hälsoproblemen till följd av småskalig förbränning är ofta störst i tätbebyggda områden där det i många fastigheter eldas ved eller pellets. Ett sätt att minska utsläppen från vedeldning är att se till så att man eldar i en modern utrustning. Ett annat sätt är att se till så att man eldar på ett sätt som gör att utsläppen av skadliga utsläpp blir så små som möjligt.

Den som eldar med ved eller andra bränslen har själv ansvar för att minska utsläppet av luftföroreningar och andra störningar för omgivningen så långt det inte är orimligt med stöd av hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel.

Kommunen har ansvar för den lokala luftkvaliteten och kommunen eller en kommunal nämnd har vissa möjligheter att regler småskalig vedeldning i kommunen. Det finns vissa möjligheter att påverka vedeldningsutrustningar genom vad som tillåts i bygglovsansökningar med stöd av plan- och bygglagen. Där har det de senaste åren införts nya krav på eldningsutrustning.

Det är även möjligt att ange regler för vedeldning i lokala föreskrifter. Dessa fattas med stöd av 40 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I de lokala föreskrifterna kan anges regler om tillfälliga förbud mot småskalig eldning med vissa fasta bränslen inom ett särskilt angivet område, om det behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer i kommunen. Sådana regler saknas i de lokala föreskrifterna i Österåkers kommun. Det kan även handla om regler om att eldning ska ske med god lufttillförsel, veden förvaras torrt och att eldning av fall eller målat trä o dylikt inte får förkomma. Sådana regler finns i de lokala föreskrifterna i Österåkers kommun.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan även via sin tillsyn ställa krav på att enskilda fastighetsägare ska vidta åtgärder för att begränsa störningar från vedeldning (miljöbalken 26 kap. 9 §) i likhet med vad som har skett mot förslagsställarens granne och som beskrivs ovan.

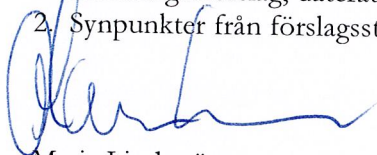
Det saknas dock lagstöd att fatta ett allmänt förbud mot vedeldning i tätorter.

Tidigare beredning

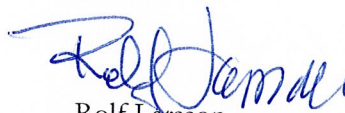
1. Kommunstyrelsen presidium, 2019-09-02
2. Kommunfullmäktige § 7:15, 2019-09-16

Bilagor

1. Medborgarförslag, daterat 2019-05-29
2. Synpunkter från förslagsställaren på tjänsteutlåtandet med beslutsförslag

Maria Lindström
Miljö- och hälsoskyddschef

Rolf Larsson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Expedieras:

Förslagsställaren
Kommunkansliet
Akt